Minneslista vid godkännande: slakteristall

Här ger Livsmedelsverket en instruktion för hur kontrollen ska genomföras av verkets egen personal utifrån kraven i lagstiftningen.

Använd minneslistan nedan vid godkännandeprövning av livsmedelsanläggningar som ska godkännas med stöd av förordning (EG) nr 853/2004.

Frågeställningarna bygger på lagkrav ur förordning (EG) nr 853/2004 och förordning (EG) nr 1099/2009, djurskyddsförordningen SFS 2019:66 samt Jordbruksverkets föreskrifter SJVFS 2020:22 (L22).

Skyddsombud från Område Livsmedelskontroll ska om möjligt delta och arbetsmiljöaspekterna beaktas vid godkännandeprövningen.

Fråga	Före platsbesök
1.1	Bedöm om stallet ska godkännandeprövas beroende på om det är: • ett nygodkännande, • ett ägarbyte, • en väsentlig förändring, t.ex. ny utrustning eller nytt djurslag. *Kommentar: se "Godkännande och registrering av livsmedelsanläggning "*
1.2	Vid krav på godkännandeprövning av stall eller del av stall och utrustning. Begär in uppgifter enligt kraven i artikel 6, artikel 8 och artikel 14 punkt 1 och 2 i förordning (EG) nr1099/2009.
1.3	Är inbegärda uppgifter i enlighet med kraven i artikel 6, artikel 8 och artikel 14 punkt 1 och 2 i 1099/2009? *Kommentar: Bedömning ska ske innan platsbesök.* *Vid godkännandeprövning avseende uppstallningsområden utomhus (fållor/hägn) krävs dispens från Jordbruksverket, utom för ren och hjort. Kontakta LMK godkännandegrupp för bedömning.* *Eventuell dispensansökan hanteras av SJV. Se skrivelse dnr. 5.2.18-10927/13* *Möjlighet att medge dispens från krav på stallutrymme, 3 § 4 kap, SJVFS 2020:22 om slakt och annan avlivning av djur .* - endast tillgänglig för Livsmedelsverkets personal.

Fråga	**Vid platsbesök** **Stallet och dess utrustning**
2.1	Finns stallutrymmen i tillräcklig omfattning? Se SJVFS 2020:22 (L22) kapitel 4, 3 §.
2.2	Är uppstallningsutrymmena planerade så att besiktning före slakt inklusive identifiering av djuren eller grupperna av djur, underlättas? Se avsnitt I, kapitel II, punkt 1c i bilaga III till förordning (EG) nr 853/2004
2.3	Finns "sjukbox"/alternativt förutsättning att skapa "sjukbox"? Se punkt 2.4 i bilaga III till förordning (EG) nr 1099/2009.
2.4	Finns det fållor eller hägn i tillräcklig omfattning i slakterier där renar och hjortar slaktas? Har dessa lämpliga skydd mot ogynnsamma väderleksförhållande samt tillgång till naturlig vattenkälla eller annan vattenanordning som ger djuren fri tillgång till rent vatten? Se kapitel 4, 3 § i L22 samt punkt 2.6 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009.

Fråga	Vid platsbesök Stallet och dess utrustning
2.5	Är stallutrymmen, fållor och hägn utformade så att djuren inte riskerar att skadas och att djurens hälsotillstånd lätt kan kontrolleras? Till exempel: Inredning och övrig utrustning får inte hindra djuren att bete sig naturligt, otillbörligt inskränka deras rörelsefrihet eller annars verka störande på dem. Se kapitel 4, 3 § i L22 och punkt 1.3 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009 samt 3 § i DF (2019:66).
2.6	Är golv byggda så att de är lätt rengörbara, halkfria, väl dränerade och minimerar risken för att djurens fötter skadas? Är uppställningsutrymmena lätta att rengöra och desinficera? Är avrinning av avloppsvatten sådan att livsmedelssäkerheten inte påverkas? Se kapitel 4, 1§ i L22 och punkt 2.5 i bilaga II till förordning (EG)1099/2009 samt avsnitt I, kapitel II, punkt 1a i bilaga III till förordning (EG) nr 853/2004.
2.7	Överensstämmer på förhand insända måttuppgifter för förvaringsutrymmen av djur med uppmätta mått vid platsbesöket? *Kommentar: Kontrollmätning ska ske av minst en box vid platsbesöket. Är boxarna i olika storlek kan flera boxar kontrollmätas.* Se kapitel 4, 4 § i L22.
2.8	Är ramper och broar försedda med sidoskydd så att djuren inte kan ramla av? Se punkt 2.2 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009.
2.9	Är platsen för avlastning lämpligt utformad, t ex. med halkfritt underlag och med lämplig utrustning så att skaderisken minimeras? Se kapitel 4, 6 § i L22.
2.10	Är utrustning för avlastning, boxar, passager och drivgångar utformade och konstruerade så att: • djuren kan förflytta sig åt rätt håll genom att utnyttja sitt naturliga beteende och • grisar eller får kan gå bredvid varandra? Är drivgångar horisontella eller lutar de svagt uppåt? *Kommentar: Lutningen bör vara max 17 % = en rätvinklig triangel med basen 10 m och höjden 1,7 m = 10º.* Se kapitel 4, 7-8 §§ i L22 samt punkt 2.1 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009.
2.11	Är mekanisk drivanordning utformad så att: • djuren inte riskerar att skadas, • den ansluter väl till drivgångens väggar och golv, • den stannar om ett djur inte flyttar sig, • manöverdelen är placerad så att de djur som drivs kan övervakas? Se kapitel 4, 2 § i L22.

Fråga	Vid platsbesök Stallet och dess utrustning
2.12	Har eventuell ”väntbox” plant golv, hela väggar mellan box och drivgång som för till bedövningsutrymmet samt är den utformad så att inga djur kan fastna eller bli nedtrampade? *Kommentar: Med ”väntbox” menas den sista uppsamlingsboxen i flödet innan slutdrivning inför bedövning och slakt tar vid.* Se punkt 2.4 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009.
2.13	Är belysningen sådan att: • den medger kontroll av djuren, • den inte förorsakar djuren obehag, • den kan dämpas under mörka tider på dygnet? Se punkt 1.4 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009 samt kapitel 4, 8 § i L22.
2.14	Har däggdjur som inte omedelbart förs till slaktplatsen efter avlastning fri tillgång till vatten från lämplig utrustning? Se punkt 2.3 i bilaga II och punkt 1.6 i bilaga III till förordning (EG) nr 1099/2009 samt kapitel 6, 5 § i L 22.
2.15	Är stallutrymmen utformade och konstruerade så att djuren inte utsätts för hög ljudnivå samt så att uppkomsten av plötsliga ljud minimeras ? Se punkt 1.3 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009 samt kapitel 4, 5 § i L 22.
2.16	Är ventilationssystemen utformade och konstruerade så att djurens välbefinnande ständigt kan garanteras oavsett väderlek? Se punkt 1.1 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009.
2.17	Om mekanisk ventilation, finns då en alarm- och reservanläggning? Se punkt 1.2 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009.
2.18	Finns en tydlig skylt med ankomstdatum och ankomsttid och, utom när det gäller nötkreatur som stallas i endjursboxar, som anger det maximala antal djur som ska hållas? *Kommentar: Maxantal djur dagtid respektive nattetid.* Se punkt 2.3 i bilaga III till förordning (EG) nr 1099/2009.
2.19	Är stiften på eventuell elpådrivare avrundade? Se kapitel 3, 5 § i L22.

Fråga	**Vid platsbesök** **Bedövningsutrustning, generellt**
3.1	Finns den i insända uppgifter beskrivna bedövningsutrustningen på plats? Se artikel 6 och artikel 14.1 i förordning (EG) nr 1099/2009.
3.2	Finns den i insända uppgifter beskrivna reservbedövningsutrustningen på plats? Se artikel 6 och artikel 14.1 i förordning (EG) nr 1099/2009.
3.3	Finns den i insända uppgifter beskrivna fixeringsutrustningen på plats? Se artikel 6 och artikel 14.1 i förordning (EG) nr 1099/2009.
3.4	Är reservbedövningsutrustningen eller ordinarie bedövningsutrustning lätt flyttbar? Se kapitel 4, 10 § i L22.
3.5	Överensstämmer på förhand insända uppgifter om tillåten fixeringsmetod med utrustning på plats och • optimerar den tillämpningen av bedövnings- och avblodningsmetoderna, • förebygger den skador och blödningar hos djur, • minimerar den avvärjningsrörelser och vokalisering när djur fixeras och • minimerar den tiden under vilken djuret hålls fixerat? Om tryckluftsbultpistol används till nötkreatur, finns anordning som hindrar djuret från att röra huvudet såväl i sid- som i höjdled? Se punkt 3.1 och 3.2 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009 samt kapitel 7, 1 § i L22.

Fråga	**Vid platsbesök** **Elektrisk bedövningsutrustning för gris och får/get**
3.6	Är elektrisk bedövningsutrustning utrustad med en anordning som visar och registrerar uppgifterna om de centrala elektriska parametrarna för varje djur som bedövas? Är anordningen placerad så att den är klart synlig för personalen? Ger den en tydlig ljus- och ljudsignal om exponeringstiden understiger den föreskrivna nivån? Finns rutin för att spara registreringar under minst ett år? Är elektrisk bedövningsutrustning för individuell bedövning försedd med teknik som garanterar att föreskriven strömstyrka uppnås och som ger en signal till operatören om att strömkretsen är sluten? Avger automatisk elektrisk bedövningsutrustning som är kopplad till fixeringsutrustning konstant strömstyrka? *Kommentar: Punkt 4.1 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009 gäller tillsammans med reglerna i kapitel 7, 20 §, L 22.* Se punkt 4.1 och 4.2 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009 samt kapitel 7, 20 § i L22.

Fråga	Vid platsbesök Utrustning för bedövning i strömförande vattenbad
3.7	Är linjen med fotbyglar utformad och placerad så att upphängda fåglar inte stöter mot hinder och så att de utsätts för minsta möjlig stress? Se punkt 5.1 i i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009.
3.8	Är linjen med fotbyglar utformad så att fåglar som hängs upp inte hänger längre än en minut, så länge de är vid medvetande? Ankor, gäss och kalkoner får inte hänga längre än två minuter så länge de är vid medvetande. Se punkt 5.2 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009.
3.9	Är fotbyglarna längs med hela linjen fram till skållningstanken lätt tillgängliga för den händelse att djur måste avlägsnas från slaktlinjen? Se punkt 5.3 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009.
3.10	Är storleken och formen på metallbyglarna anpassade till storleken på benen på de fjäderfän som ska slaktas för att den elektriska kontakten mellan bygel och djurens ben ska tillförsäkras utan att den orsakar smärta? Se punkt 5.4 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009.
3.11	Är utrustning för bedövning med strömförande vattenbad försedd med en elektriskt isolerad ingångsramp och utformad och underhållen så att vattnet inte svämmar över vid ingången? Se punkt 5.5 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009.
3.12	Är vattenbadet så utformat att nivån som fåglarna ska sänkas ner till lätt kan anpassas? Se punkt 5.6 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009.
3.13	Löper de elektroder som är nedsänkta i vattnet längs hela vattenbadets längd? Är vattenbadet utformat och underhållet så att fotbyglarna har ständig kontakt med den jordade skenan när byglarna passerar över vattnet? Se punkt 5.7 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009.
3.14	Finns det en anordning som är i kontakt med fåglarnas bröst och som är i funktion från det ställe där fåglarna hängs upp till stället där fåglarna sänks ned i vattenbadet för att fåglarna ska hållas lugna? Se punkt 5.8 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009.
3.15	Är det strömförande vattenbadet tillgängligt så att fåglar som bedövats, men som på grund av funktionsfel eller förseningar på linjen fortfarande befinner sig i vattenbadet, kan avblodas? *Kommentar: För tillgänglighet av annan del av linjen än vattenbadet: Se 2.2.9.* Se punkt 5.9 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009.
3.16	Är den elektriska utrustningen för bedövning i strömförande vattenbad försedd med en anordning som visar och registrerar uppgifterna för de centrala elektriska parametrar som används? Bevaras dessa registreringar under minst ett år? Se punkt 5.10 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009.

Fråga	**Vid platsbesök** **Utrustning för bedövning av grisar och fjäderfän med gas**
3.17	Är utrustning för bedövning med gas, inbegripet transportband utformade och konstruerade så att: • gasbedövning kan ske på optimalt sätt, • skador och blödningar hos djuren förebyggs, • avvärjningsrörelser och vokalisering vid fixering minimeras? Se punkt 6.1 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009.
3.18	Vid gasbedövning av gris: • finns indrivningsbox i anslutning till koldioxidsschaktets transportkorg, • finns belysning i schaktets övre del, • är transportkorgarnas golv plana och halkfria, • medger transportkorgens storlek att minst två grisar får plats och kan alla grisar stå till dess de förlorar medvetandet? Se kapitel 7, 26 och 27 §§ i L22.
3.19	Är anläggningen för bedövning med gas utrustad med teknik som: • kontinuerligt mäter, visar och registrerar gaskoncentration och exponeringstid, • mäter den på sådan nivå i koldioxidschaktet/ tunneln som gör det möjligt att kontrollera att den koncentration och tidsperiod som fastslagits i standardrutinerna har uppnåtts, • ger en tydlig ljus- och ljudsignal om gaskoncentrationen sjunker under föreskrivet värde? Kan schaktet inspekteras under drift? Är utrustningen placerad så att den är klart synlig för personal? Se kapitel 7, 28 § i L22 samt punkt 6.2 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009.
3.20	Är anläggningen för bedövning med gas utformad så att djuren, även vid högsta tillåtna genomflöde, kan lägga sig ner utan att hamna ovanpå varandra? Se punkt 6.3 i bilaga II till förordning (EG) nr 1099/2009.

Fråga	**Informationsöverföring i samband med platsbesök**
4.1	Informera om kravet på: • Kompetensbevis • Djurskyddsansvarig Se artikel 7 och artikel 17 i förordning (EG) nr 1099/2009. Hänvisa till Länsstyrelsen.

Senast uppdaterad 11 november 2026 Ansvarig grupp LMK_KS